

H. Nasmussen: Jeg skal ikke indlade mig paa at indpægaar de tre ærede Medlemmer, som have havt Ordet, men kun foreløbig bemærke, at jeg i mangfoldige Punkter er uenig i, hvad de have udtalt. Een Ting skal jeg dog erklære mig enig i, nemlig, at det er beklageligt, at der skal hengaa 6 Maanedes, uden at der endnu er Udsigt til, at der kan være Tale om at faae en Finantslov vedtaget. Det er vist en almindelig Beklagelse, ikke alene i Landstinget, men ogsaa i Folktinget; men, hvad det grunder sig paa, er mere end een Ting. Jeg skal iøvrigt tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, om der ikke var Mulighed for ved forenede Derveielser og ved forenede Anstrengelser at faae Maskineriet i en bedre Gænge. Den frie Forsatning, der blev indført i Danmark 1848 og vedtaget 1849, har bragt over Landet usigelig meget Godt; men der er ogsaa i denne Tid overgaaet Landet mange Ulykker, ja, forfærdelig store Ulykker. Disse herunderne Aar fremstille en hel Række af mærkbare store Begivenheder, som have slaet Rod i Befolkningen, og som give sig Udtryk gjennem den samlede Velgerkorporation. Disse store Begivenheder dele sig i to Rækker. Jeg skal kun nævne enkelte Aaret, og jeg vil da af den første Række nævne den 18de November 1863, og jeg vil nævne den 28de Juli 1866. Der er Mangfoldige, der paaftaa, at det var en heldbringende Forandring for Landet, der da skete; men der er ogsaa Mange, der paaftaa, at det var en stor Ulykke for Landet. Der er en anden Række af Begivenheder, som ogsaa indtræde med visse Mærkedage, og blandt Andet skal jeg nævne den 5te og 6te Februar 1864 og Erobringen af Als, hvorved den daverende Besætning paa Als omtrent forholdt sig tavs; medens vore Modstandere gik over, og Holf Krake laa i Sundet som en tavs Rilsfuer. Det er Altsammen Noget, som Folk mærke sig, og Ingen maa forundre sig over, at der kommer baade rigtige og feilagtige Anskuelse frem. Derfor der skal tilveiebringes en forsonlig Gænge i Lovgivningsvaeret, saa er det min Mening, at den nuværende og en kommende Regjering maa have den Opgave at bearbejde Folkemeningen. Dette kan ske paa mere end een Maade. Vi se jo desværre, at der er Udsigt til, at det skal forsøges ved en Kamp; men det var ønskeligt, at det kunde ske ved at oplyse Befolkningen om, hvorledes det egentlig hænger sammen. Det var bedre, om det kunde ske ved at give Godt for Ondt end ved at sætte Haardt imod Haardt. Det er muligvis nu kommet saa vidt, at den nuværende Regjering og Landstinget ere enige om, at det eneste Middel, som nu er tilbage, er at sætte Haardt imod Haardt, altsaa at kæmpe paa Liv og Død. (Stemmer: Ja, Ja!). Det kan være, at dette er Regjeringens og Landstingets Anskuelse, men efter min Betragtning er det feilagtigt. Det danske Folk er et

godmodigt Folk. Det er et Folk, som, saa vidt det forstaaer det, gjerne vil træffe det Rette. Det er et Folk, som gjerne vil have Ro og Fred, saa vidt muligt, og det Sidste, som det vil, er at indlade sig paa en Kamp. Men lige saa vist er det, at, dersom Kampen kommer, saa er det ogsaa berebet til at kæmpe, og Udfaldet kan staa lige saa tvivlsomt for den ene som for den anden Part. Nu træffer det sig jo saaledes, at de, som have ledet den politiske Aand og de politiske Forretninger i en hel Række af Aar, ere de Samme, som nu staa ved Roret, og som endnu ville have Bedelsen. Men saa maa man ikke fortænke den store Mængde i, at den mistvivler. Naar de, som have været an under disse store Begivenheder, fremdeles melde sig og ville føre an, saa maa man ikke blive forundret over, at der hører Meget til, for at bringe en anden Stemning tilstede. Det sker ikke let. I den Henseende er der en Stormagt her i Landet, nemlig Pressen, som efter min Mening forsynder sig i det Uendelige. Man kan næsten ikke tage et Blad i Haanden, uden at finde Forhaanelser og Skjældsord imod Folkerepresentanterne, og uden at finde de utaaleligste Benævnelse lige fra „Ealmajestæten“ til „uorne Børn“. Jeg skal ikke nævne alle de mange Benævnelse, der ligge imellem „Ealmajestæten“ og „uorne Børn“; men jeg siger, at netop det mindst af Alt tjener til at fremme Sagen. Vor Forsatning er bygget saaledes, at der skal lempes, og der skal være Overenskomst. Ingen af de forskjellige Faktorer kan absolut paaftaa, at den eller den alene har Ret til at sætte sin Villie igjennem, og dersom der er Noget, der gaar til den Yderlighed, maa naturligvis Forsatningen springe, som vi jo ogsaa høre Tale om. Vi ere jo pante til at have mange Forsatningsforandring. Jeg veed ikke, om den Tid er kommen, at der ogsaa i den Retning skal gjøres et alvorligt Forsøg; men hvis der gjøres Forsøg derpaa, og hvis det lykkes, som det hidtil er lykkedes, saa siger jeg, at der sker Uret mod det danske Folk; det har ikke fortjent det. At det er de rigtige Mænd, der kunne udrette Meget, have vi ogsaa haft Exempler paa, og jeg haaber, hvis det viser sig, at det ikke er de rigtige Mænd, der nu ere ved Roret, at der saa findes Mænd her i Landet, der endnu kunne føre an. Et Ulygglint indtraf i 1867; da var den offentlige Mening forberedt, og da havde vi en Mand, Krigsminister Raasløff; han gennemførte dengang en Hæverordning, som jeg tror, det danske Folk kan være stolt af. Det var et Ulygglint, men ikke saasnart var denne Mand væk, saa blev der en Nedreven og en Forhaanelse af denne Ordning. Se, der have vi et Bevis paa, hvad man kan udrette. Naturligvis kan Ingen salde paa at tro, at det var denne enkelte Mand, der havde forberedt den Stemning, som vedtog denne Hæverordning; nei, der var naturligvis mange andre Hjalpere; men Minister Raasløff besad Energi og Snartraadighed og forstod at føre